

Discografia catalana de música clàssica (i 2)

ALBERT FERRER FLAMARICH

Com a destacat centre cultural i de negocis, Catalunya és la seu de nombrosos segells editorials i discogràfics. En el segon dels àmbits cal citar l'activitat d'empreses catalanes com Columna Música, La mà de Guido i Tritó, que són les principals en l'edició discogràfica de música clàssica. I ho són per l'àmplia recuperació i difusió que fan del patrimoni hispànic de tots els segles, alhora que per la projecció artística i de mercat que faciliten a artistes del nostre país. A continuació, el lector pot trobar el comentari d'algunes novetats editades per aquestes empreses durant els darrers mesos. Tanmateix, hi ha una referència al segell madrileny Verso i al gironí Ensolfa per la seva atenció a la producció catalana.

Celebrat el segon any Albéniz,...

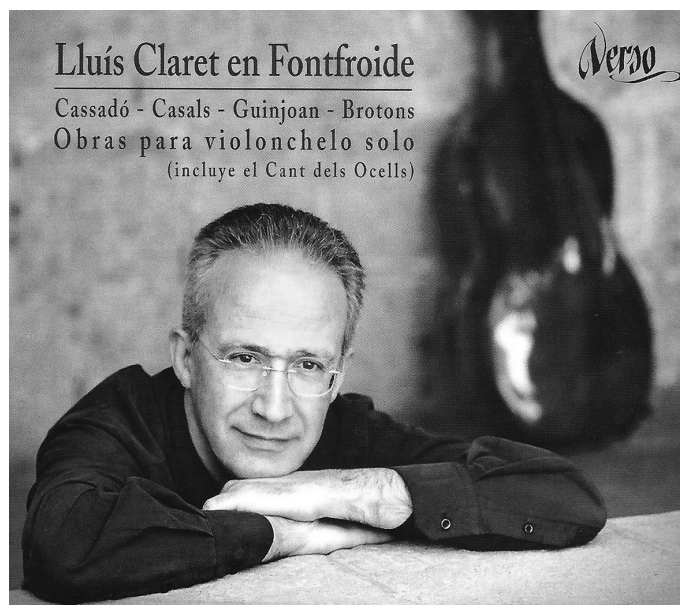
Precedent del compacte de Jordi Camell per a Columna Música, la discogràfica sabadellenca La mà de Guido ha editat un mostrari de l'Albéniz pianístic menys difós a càrrec de l'exquísida pianista Sira Hernández. S'hi recull obres compostes a partir de 1880 i durant l'estada parisenca del músic que assenyalen el camí estilísticament en ziga-zaga previ a la maduresa compositiva d'*Iberia*.

La lectura, vital i sofisticada, enllaça amb l'escola de De Larrocha i capta l'idiomatisme d'unes peces de saló romàntic on les referències al folklore són secundàries o directament no existeixen. Aquest és el cas de les quatre miniatures *Les saisons*, mentre que la poètica *Automne* i l'essencialista *Rêves* (Somnis) anuncien Mompou i Severac. L'excepció la marca el díptic *Espagne souvenirs* que és un clar antecedent del caràcter evocatiu i de la complexitat tècnica d'*Iberia*. La digitació de Sira Hernández realça les partitures amb una combinació de flexibilitat rítmica i calidesa expressiva que l'atansen a uns conceptes intel·lectuals i emocionals profunds, tant en allò concret com en l'ens abstracte del discurs. La riquesa de matisos apunta a una gran pianista, desgraciadament, poc divulgada.

... recuperant el patrimoni simfònic...

Impulsada pel Forum Musicae i dirigida per Salvador Brotons, la Jove Orquestra Simfònica dels Països Catalans ha celebrat cinc anys d'activitat. L'orquestra s'ha erigit com una ambaixadora cultural de la catalanitat i ha dut a terme una important tasca de recuperació d'obres de Morera, Casals, Serra, Pahissa, entre d'altres. Aquesta projecció ha fruit en una col·lecció de la qual, el present és el tercer volum editat per Ensolfa recordings.

En aquest s'hi aplega el poema simfònic *Alimara* de Manuel Oltra i *La mata de jonc* de Joan Martorell, que és una breu peça neoromàntica tòpicament hollywoodiana en el caràcter melòdic i èpic. L'interès musicològic, però, està en la *Suite Mallorca* de Baltasar Samper i la *Suite en Mi* de Toldrà. La primera és significativa per la diversitat, pel bucòlic segon moviment de caràcter

idíl·lic i, finalment, per ser un contrapès a la més fresca però tècnicament imperfecta *Suite de danses de Mallorca* de Bernat Pomar. Si l'estil de Pomar amara major energia i manierisme en el folklorisme, l'obra de Samper és més original i ambiciosa en el tractament expressiu. Per la seva banda, la *Suite en mi* de Toldrà és la primera del seu catàleg orquestral i en destaca la fluïdesa discursiva, l'encant melòdic i una estètica assimilable a l'escola nòrdica. En general, hi domina l'influx noucentista, amb l'ús de l'harmonia tradicional al marge d'excessos wagnerians i d'avantguardes europees.

En conjunt, són composicions refinades en l'academicisme, vinculables a Ravel en l'orquestració i a Debussy en l'ens evocatiu. No aposten pel programatisme i en la seva faceta pintoresca remeten a termes tan imprecisos i poc musicals com són els de mediterraneïtat i catalanitat.

... i redescobrint la guitarra catalana.

Cal felicitar al segell Tritó per l'edició de "Guitarra modernista" que és un recull de la visió d'alguns compositors catalans sobre la matèria, amb la inclusió de la *Sonata Op. 61* de Turina. Malgrat això, les obres remeten a la guitarra andalusista per la interacció del nacionalisme romàntic espanyol d'arrels localistes i per la fusió del culte i el popular; tot i la influència de diferents estètiques en unes obres compostes entre 1920 i 1957.

Giuseppe Carrer, amb una guitarra Santos Hernández de 1928, és un intèrpret superlatiu gràcies a la solidesa tècnica. Aquesta és la base de la intel·ligibilitat en l'articulació, de l'enorme capacitat de matis, de l'habilitat en les dinàmiques i, en conjunt, de l'aconseguit idiomatisme amb què recrea cada obra. El guitarrista italià fluctua del caràcter adust i heterogeni de la

Fantasia-sonata de Manén o la *Fantasia* de Gerhard a la sofisticació de la *Sonata Op. 61* de Turina. Precisament en aquesta obra de Turina, en els *Trois morceaux espagnols* d'Emili Pujol i en les transcripcions de Tàrraga de les pàgines de Joaquim Malats, Carrer s'emancipa de l'escola clàssica de Yepes i aconsegueix una vivacitat i fluïdesa que harmonitzen senzillesa, gràcia i mesura en allò evocatiu i expressiu. L'edició s'acompanya de notes de carpeta signades per Josep Maria Mangado i Artigues. Llàstima que la presa de so sigui perfectible a causa d'alguns sorolls (escolti's, per exemple, el Track 8).

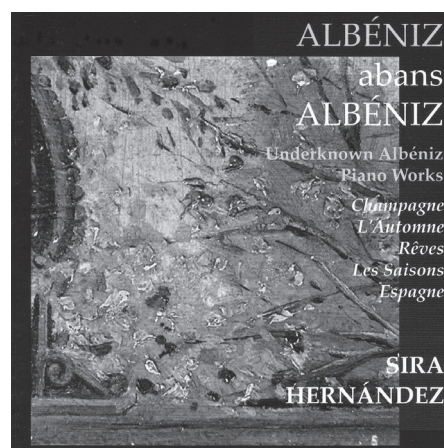
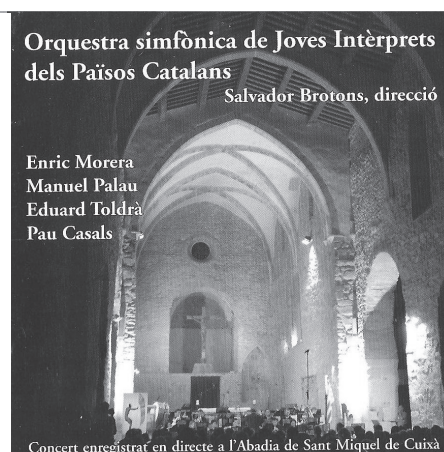
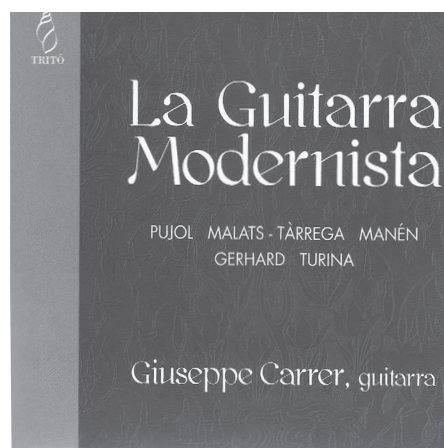
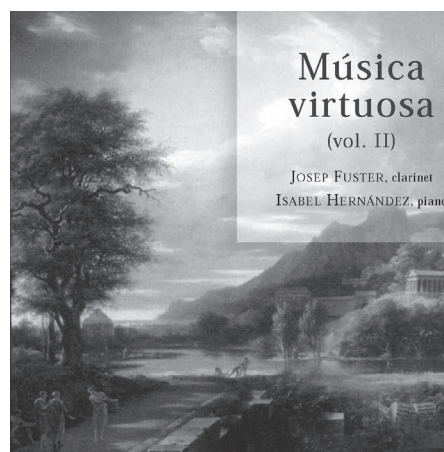
De Josep Fuster i l'excel·lència del clarinet...

Des de finals del segle XVII i especialment durant el segle XIX, el clarinet es va convertir en una eina de difusió musical en trobades socials i d'oci, vehiculant l'exhibició de facultats tècniques i expressives de músics aficionats i professionals. Música de consum, doncs, amb voluntat de vigència amb major o menor sofisticació però sempre concebuda per agradar i procurar distracció. I aquests són els resultats que Josep Fuster i Isabel Hernández aconsegueixen en aquest registre amb peces de saló i de concert dotat de flexibilitat, organicitat i una feraç correspondència del diàleg instrumental. Hernández és una excel·lent acompanyant amb un pianisme atent i empàtic però el mèrit del disc recau en el clarinetista Josep Fuster que fraseja amb un lirisme i una capacitat de matis poc habituals. Escoltin les *Fantasy Pieces* de Schumann, la *Cantilène* de Cahuzac i les *Fantasy Pieces Op. 43* de Gade que destaquen pel ventall de caràcters expressius molt pròxims al món liederístic. La delicada i evanescent *Sonata Op. 166* de Saint-Saëns i la *Introducció i variacions* de Kalliwoda són dues de les obres obertes a canvis expressius que fluctuen del que és melancòlic i poètic a la brillantor i el virtuosisme transformat en emoció en les seccions finals. El poc repertori del segle XX, com la *Sonatina* de Joseph Horowitz, i altres de creades ex professo, com l'enigmàtica *Paissatge Op. 91* de Marcel Olm, arrodoneixen un disc senzillament encantador. Un *plaisir*!

... a Lluís Claret: l'actual emblema del violoncel català

Per acabar el present repàs, cal referir-se al disc de Lluís Claret que el segell madrileny Verso ha editat amb composicions per a violoncel sol de quatre compositors catalans de diferents generacions. L'enregistrament, molt bo en la captació de so, es va fer a l'Abadia de Fontfroide, indret amb profunds vincles afectius i professionals per a l'il·lustre violoncel·lista. Llàstima que l'edició manqui d'unes notes de carpeta professionals, en la línia tan habitual i excel·lent d'aquest segell.

Claret ofereix una lectura idiomàtica i ortodoxa d'unes obres amb més ofici que inspiració. En general, són peces més sofis-

ticades del que aparenten en el tractament cantable del violoncel, sense recursos gratuïts i un virtuosisme ben encaixat en el llenguatge. Cronològicament el programa s'inicia en les darreries del Romanticisme, amb referències folklòriques i alguna influència francesa (*Suite* de Cassadó) o bachiana (*Suite* d'Enric Casals) i clou amb l'eclecticisme i aridesa de Guinjoan. No hi falta un tòpic com *El cant dels ocells*, oportú i emblemàtic dins aquest programa català. El ventall expressiu de les obres també és ampli. La calidesa, la frescor i el detallisme de Cassadó i Casals contrasten amb l'opressió, els ritmes i ambients versàtils de la *Sonata* de Brotons; així com amb la nuesa expressiva i tècnica d'un cant monòdic ple de polaritats divergents i transformació motívica com és *L'Elegia* de Guinjoan. Una obra, per cert, encarregada i estrenada pel mateix Claret.

Albéniz abans Albéniz. Sira Hernández

Orquestra simfònica de Joves Intèrprets dels Països Catalans. Salvador Brotons, director.

Luis Claret en Fontfroide.

Musica virtuosa. Josep Fuster i Isabel Hernandez

La Guitarra Modernista. Giuseppe Carrer